

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้ตั้งเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ เพื่อให้หลุดพ้นจากการเป็นประเทศด้อยการพัฒนาภายในปี ค.ศ. 2020 และเพื่อก้าวไปสู่ระดับสากลและกลายเป็นประเทศอุตสาหกรรม ดังนั้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากมนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีบทบาทและเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาในด้านต่างๆ ดังนั้นรัฐบาลจึงให้ความสำคัญต่อการศึกษา เพื่อสร้างบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและทัศนคติเกี่ยวกับการศึกษาในด้าน คุณสมบัติศึกษา ปริญญาศึกษา พลศึกษาและแรงงานศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของนโยบายกระทรวงศึกษาธิการและกีฬาได้มีการจัดสร้างแผนปฏิบัติการแห่งชาติการศึกษาเพื่อทุกคน ที่เน้นหนัก ให้นักเรียนทุกคนได้เข้ารับการศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ตอนต้น ดังนั้นมาตรฐานการศึกษาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จะต้องมีความคุณภาพทั้งในด้านต่างๆ เช่น ห้องการศึกษาธิการและกีฬาแผนกศึกษาธิการ และกีฬาแขวง / นครหลวง และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาให้มีคุณภาพโดยได้รับทุนสนับสนุนจากยูนิเซฟ (Unicef) ในโครงการโรงเรียนเพื่อเด็ก ซึ่งมีองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการคุ้มครองบริหาร และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์สอนในสถาบันสร้างครู และโรงเรียนประถมศึกษา ของสถาบันสร้างครู ได้มีการพัฒนาคู่มือแนะนำในการจัดตั้งปฏิบัติและนำไปใช้ในปี ค.ศ. 2010 การพัฒนาประเทศต้องอาศัยทรัพยากรที่ทรงคุณค่ายิ่งก็คือทรัพยากรมนุษย์ เมื่อศึกษาจากแบบอย่างประเทศที่พัฒนาแล้วตามแนวคิดของบทสรุปการจัดตั้งแผนพัฒนา การศึกษาและกีฬาปี ค.ศ. 2005 – 2010 และแผนพัฒนาการศึกษาและกีฬา 5 ปี ครั้งที่ 9 ค.ศ. 2010 – 2015 กล่าวไว้ว่า ทางรัฐบาลได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษาเป็น บูริมสิทธิ์ เพื่อให้บรรลุสองเป้าหมายใหญ่คือ การหลุดพ้นออกจากความด้อยพัฒนา ในปี ค.ศ. 2020 และการบรรลุเป้าหมายสหัสวรรษในด้านการพัฒนาในปี ค.ศ. 2015

(ศึกษาธิการประจำแขวงสะหวันนะเขต, แผนก, 2010, หน้า 8) ตามแนวทางการพัฒนาการศึกษาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวกรอบนโยบายทางการศึกษาช่วง 10 ปี ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2005 ถึง 2015 มี 4 ส่วนหลัก ดังนี้ 1) การเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน 2) การยกระดับคุณภาพทางการศึกษา 3) การปรับปรุงความเชื่อมโยงต่างๆ ในระบบการศึกษาให้สอดคล้องกัน 4) การทำให้การบริหารจัดการและการวางแผนแข็งแกร่งมากขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา สปป.ลาว, 2010, หน้า 3) จึงจำเป็นต้องใช้ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ จึงจะนำโรงเรียนบรรลุความสำเร็จตามภารกิจและบทบาทหน้าที่ของโรงเรียน การเป็นผู้บริหารมืออาชีพจะต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่เอื้อโดยเฉพาะและอาศัยกระบวนการบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย ทุกสถาบัน และทุกองค์กรที่เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษา (ธีระ รุญเจริญ, 2557, หน้า 1)

ผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นบุคคลผู้ถือว่าเป็นกำลังหลักในการพัฒนาการศึกษาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพราะเป็นผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติในโรงเรียน ในทุกภาระหน้าที่ตัวผู้บริหารโรงเรียน ถือได้ว่าเป็นผู้กำหนดควบคุมทิศทางในการบริหาร ให้ดำเนินการไปตามแนวทางที่ต้องการผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องเป็นผู้มีความกระตือรือร้น ใส่ใจในการแสวงหาความรู้ พัฒนาทักษะและเพิ่มประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ ต่อการบริหารงานในโรงเรียน ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการศึกษา อบรมฝึกฝนอยู่ตลอดเวลาการบริการงานในโรงเรียน มีอิทธิพลอย่างมากต่อการศึกษาของนักเรียน ผู้ที่จบการศึกษาออกไปจะมีคุณภาพหรือไม่นั้น เป็นผลมาจากการบริหารงานในโรงเรียน แต่อย่างไรก็ตาม การดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนจะมีประสิทธิภาพเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับการแสดงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน เป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในการดำเนินการบริหารการศึกษาในโรงเรียนในฐานะผู้บังคับบัญชาหน่วยงาน การที่โรงเรียนจะนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติและครูจะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างจริงจังมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียนทั้งสิ้น ถ้าผู้บริหารโรงเรียนไม่สนใจการปฏิบัติงานในหน้าที่ การบริหารงานของโรงเรียนจะขาดประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา การบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพผู้บริหารหรือผู้นำนั้น เป็นหลักชัยของหน่วยงาน และเป็นดวงประทีปของหน่วยงาน ผู้บริหารโรงเรียนที่ดีจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงานและพยายามทำตนให้เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของผู้ร่วมงานอย่างแท้จริง

ประสิทธิภาพและความสามารถในการปฏิบัติงานนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ เช่น ทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติในหลักการบริหารงาน รวมทั้งประสบการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนถ้าผู้บริหารมีคุณลักษณะตามดังกล่าวจะถือว่าเป็นผู้บริหารที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา สปป. ลาว, 2010, หน้า 17)

ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบการศึกษาประสิทธิภาพของการบริหารและประสิทธิผลของสถานศึกษา นักวิชาการหลายท่าน มีความเห็นตรงกันว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารส่วนหนึ่งดังนั้นผู้บริหารจึงเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีความรู้ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องมีคุณลักษณะที่โดดเด่น มีทักษะและบทบาทในการบริหารการเปลี่ยนแปลงให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพการใช้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์และนำไปสู่การปฏิบัติในอนาคต (ชัยยนต์ เพาพาน, 2559, หน้า 303) ซึ่งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเป็นคุณลักษณะหรือคุณสมบัติที่ดีของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอยู่แล้วและจำเป็นต้องสร้างขึ้นมาปรับปรุงพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ร่วมงานและผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้บริหารต้องแสดงพฤติกรรมต่างๆ ตามบทบาทหน้าที่เพื่อจะช่วยให้การบริหารงานโรงเรียน (ชนินาถ ชิงช่วง, 2556, หน้า 40) ซึ่ง กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา สปป ลาว (2016, หน้า 105 – 107) นำเสนอคู่มือการประเมินผู้บริหารการศึกษาเป็นการตรวจสอบความคืบหน้าและผลสำเร็จเกี่ยวกับการปฏิบัติการบริหาร ทักษะ หน้าที่ แบบแผนในการทำงานของผู้บริหารการศึกษา ว่าได้รับผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดเมื่อสมเทียบกับจุดประสงค์ระดับคาตหมายที่กำหนดไว้ ถ้าผู้บริหารการศึกษาได้รับการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ก็จะรู้ได้การประพฤติ การกระทำ ผลสำเร็จและจุดบกพร่องของตนเอง และสามารถปรับปรุงตนเองได้ ทำให้องค์การมีกานพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีเนื้อหาครอบคลุม 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านมีความยึดมั่นทางการเมือง 2) ด้านมีคุณสมบัติศีลธรรมปฏิบัติ 3) ด้านมีความรู้ 4) ด้านมีความสามารถ และ 5) ด้านมีแบบแผนในการปฏิบัติงาน โดยมีเป้าหมายให้ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาตนเองสู่ความเป็นผู้บริหารโรงเรียนคุณภาพ ซึ่งมีเกณฑ์ในการวัดก็คือ ความสำเร็จของการปฏิบัติงานและความสามารถในการบริหาร

ผู้บริหารจึงเป็นความหวังของการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้เป็นอนาคตของชาติ และสังคมโดยรวม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ดำเนินการพัฒนาศาสตร์ของการบริหารการศึกษาแนวใหม่ เช่น การคัดเลือกผู้บริหารให้เป็นผู้บริหารต้นแบบปี ค.ศ. 2000 แล้วทำการวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ ขยายผลไปยังโรงเรียนเครือข่าย เพื่อเข้าสู่การยกระดับผู้บริหารสถานศึกษาทั่วประเทศให้เป็นผู้บริหารโรงเรียนคุณภาพโดยทั่วหน้ากัน (กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา สปป. ลาว, 2010 หน้า 13)

โรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นหน่วยงานบริหารการศึกษา ตามข้อตกลงของรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา ฉบับเลขที่ 1377 / สสก.อป ลงวันที่ 30 มีนาคม 2015 ว่าด้วยการคุ้มครองโรงเรียนประถมศึกษา. โรงเรียนประถมศึกษาคือสถานที่จัดตั้งปฏิบัติแนวทางนโยบายการศึกษาแห่งชาติ รับเอาเด็กที่มีอายุแต่ 6 - 10 ปี เข้าเรียนตามระบบการเรียน 5 ปี จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรชั้นประถมศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการและกีฬากำหนด และหลักสูตรท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเช่น การศึกษาของลาวมี 3 ลักษณะซึ่งประกอบด้วย ลักษณะชาติ วิทยาศาสตร์ทันสมัย และลักษณะมหาชน พร้อมกันนั้น ก็ปฏิบัติตาม 5 หลักสูตรการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย คุณสมบัติศึกษา ปริญญาศึกษา แร่งงานศึกษา พลศึกษา และ ศิลปศึกษา และ กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา สปป. ลาว (2013ก, หน้า 33) ได้กล่าวถึงหน้าที่รับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียน ตามคู่มือวิธีทำงานของแผนกศึกษาธิการ และ กีฬาแขวง นครหลวง ห่องการศึกษาธิการ และ กีฬาเมือง เทตบาล ของกรมจัดตั้งและบุคลากร ไว้ว่าผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้บริหารงานให้สอดคล้องกับนโยบายปฏิรูประบบการศึกษาแห่งชาติ และผู้บริหารโรงเรียนประถมสมบูรณ์จะต้องมีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาโรงเรียนรอบด้านเพื่อให้คุณภาพของการศึกษาตอบสนองได้ตามความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ในระยะใหม่ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นแรงจูงใจให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามทรรศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในแขวงสะหวันนะเขตสาธารณรัฐ

ประชาธิปไตยประชาชนลาว อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับ
ประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัยไว้ดังนี้

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามทฤษฎีของ
ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว อยู่ในระดับใด
2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามทฤษฎีของ
ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน แตกต่างกัน
หรือไม่อย่างไร
3. แนวทางยกระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน
ในโรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตาม
ทฤษฎีของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตาม
ทฤษฎีของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาด
โรงเรียน
3. เพื่อหาแนวทางยกระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน
ในโรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามทฤษฎีของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว อยู่ในระดับปานกลาง
2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามทฤษฎีของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ก่อให้เกิดประโยชน์ดังนี้

1. ใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารระดับสูงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงและพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนประถมสมบูรณ์ รวมทั้งการพัฒนาวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งในสายงานการบริหาร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามทฤษฎีของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

1.1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา สปป ลาว (2016, หน้า 105) ได้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน 5 ด้านดังนี้

- 1.1.1 ด้านมีความยึดมั่นทางการเมือง
- 1.1.2 ด้านมีคุณสมบัติศีลธรรมปฏิบัติ

- 1.1.3 ด้านมีความรู้
- 1.1.4 ด้านมีความสามารถ
- 1.1.5 ด้านมีแบบแผนในการปฏิบัติงาน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถม สมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปีการศึกษา ค.ศ. 2017 จำนวน 4,556 คน จาก 998 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนประถม สมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปีการศึกษา ค.ศ. 2017 จำนวน 365 คน จาก 142 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 หน้า 43) การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยค้างนี้ กำหนดเป็นตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

- 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
  - 3.1.1 เพศ
    - 3.1.1.1 ชาย
    - 3.1.1.2 หญิง
  - 3.1.2 วุฒิการศึกษา
    - 3.1.2.1 ไม่เกินปริญญาตรี
    - 3.1.2.2 สูงกว่าปริญญาตรี
  - 3.1.3 ประสบการณ์ในการทำงาน
    - 3.1.3.1 น้อยกว่า 10 ปี
    - 3.1.3.2 10 - 20 ปี
    - 3.1.3.3 มากกว่า 20 ปี
  - 3.1.4 ขนาดโรงเรียน
    - 3.1.4.1 โรงเรียนขนาดเล็ก
    - 3.1.4.2 โรงเรียนขนาดกลาง

3.1.4.3 โรงเรียนขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน

3.2.1.1 ด้านมีความยึดมั่นทางการเมือง

3.2.1.2 ด้านมีคุณสมบัติศีลธรรมปฏิบัติ

3.2.1.3 ด้านมีความรู้

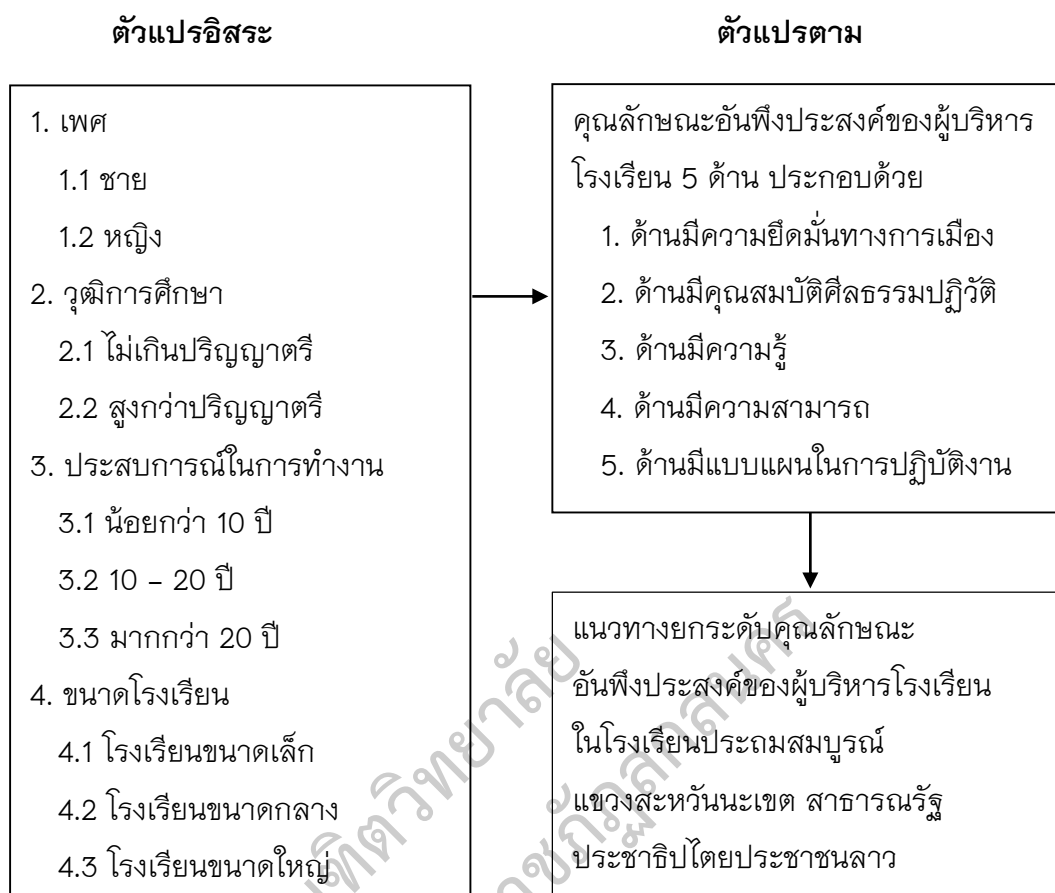
3.2.1.4 ด้านมีความสามารถ

3.2.1.5 ด้านมีแบบแผนในการปฏิบัติงาน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามทฤษฎีของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะพานมะเขือ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน โดยใช้กรอบแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา สปป ลาว (2016, หน้า 105) ได้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน 5 ด้าน คือ 1) ด้านมีความยึดมั่นทางการเมือง 2) ด้านมีคุณสมบัติศีลธรรมปฏิบัติ 3) ด้านมีความรู้ 4) ด้านมีความสามารถ และ 5) ด้านมีแบบแผนในการปฏิบัติงาน จึงสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความหมายของคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามทรรศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะประจำตัวที่ดีของผู้บริหารโรงเรียนที่ครูมีความคาดหวังหรือต้องการให้เป็น ไม่ว่าจะเป็นการยึดมั่นในการเมือง การมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และการมีแบบแผนในการปฏิบัติงาน ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน 5 ด้าน ประกอบด้วย

1.1 ด้านมีความยึดมั่นทางการเมือง หมายถึง การที่ผู้บริหารมีความจงรักภักดี ยึดมั่นในการนำพาของพรรค ยึดมั่นในแนวทางนโยบายของพรรค ปฏิบัติตามนโยบาย มติ คำสั่ง และกฎระเบียบ กฎหมายต่างๆของรัฐบาลที่กำหนด ความรับผิดชอบ และกระตือรือร้นต่อหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมาย การเข้าร่วมและสร้างกระบวนการสำคัญต่างๆ กล่าวคือ กล่าวทำ กล่าวรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมาย มีความกระตือรือร้น ค้นคว้าหาความรู้และพัฒนาตนเอง มีความเชื่อมั่นและนำความรู้ไปใช้อย่างสุดความสามารถ

1.2 ด้านมีคุณสมบัติศีลธรรมปฏิบัติ หมายถึง มีน้ำใจ เสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม มีความขยันหมั่นเพียร ประหยัด อุดม ซื่อสัตย์ ยุติธรรม โปร่งใส มีระเบียบวินัย มีความรักชาติและรักษาวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ การปกป้อง รักษาทรัพย์สินของรัฐมีความเป็นแบบอย่างในการแต่งกาย มีความเป็นแบบอย่างในการพูด มีความเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงานตรงเวลา มีทัศนคติที่ดีและได้รับความเชื่อถือจากมหาชน มีทัศนคติที่ดีและได้รับความเชื่อถือจากมหาชน ไม่มีอคติ และไม่เบียดเบียนคนอื่น

1.3 ด้านมีความรู้ หมายถึง มีความรู้ทางด้านทฤษฎีการเมือง การปกครองมีความรู้ทางด้านโครงสร้างการปกครองในหน่วยงานของตน มีความรู้ทางด้านวิชาชีพเหมาะสมกับหน้าที่ มีความรู้ทางการบริหาร และ ระเบียบเกี่ยวกับการศึกษา มีความรู้ทางด้านภาษาต่างประเทศ มีความรู้ด้านการกำกับ ติดตามและประเมินผล

1.4 ด้านมีความสามารถ หมายถึง มีวิสัยทัศน์กว้างไกลในหน้าที่การงานที่ตนรับผิดชอบ มีความตื่นตัวและคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน มีความสามารถกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนการ แผนงาน โครงการและงบประมาณ มีความสามารถในการปฏิบัติตามนโยบายการต่างประเทศของพรรคที่เกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่และบทบาทของตน มีความสามารถในการบริหารงานอย่างมีเหตุผล คล่องแคล่วว่องไว มีความสามารถในการบริหารทั้งการบริหารด้านการเงิน การจัดซื้อ จัดจ้าง มีความสามารถด้านการปลูก ระดมและสร้างแรงจูงใจ มีความสามารถคิดวิเคราะห์ วิจัยข้อมูลสารสนเทศต่างๆ มีความสามารถสรุปผลงาน ผลการปฏิบัติงาน แผนงาน โครงการที่ตนรับผิดชอบ มีความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และมีสุขภาพดี

1.5 ด้านมีแบบแผนในการปฏิบัติงาน หมายถึง มีการปรึกษาหารือการปฏิบัติงานในหมู่คณะ และหัวหน้างานของตน มีการแบ่งงานให้ทุกคนรับผิดชอบอย่างเท่าเทียมกัน มีแผนการปฏิบัติงาน มีการประชุม มีการนัดหมาย และสถานที่ในการทำงาน

สรุปถอดบทเรียนและรายงานหัวหน้างานทราบอยู่เสมอ มีการรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น มีการคิดพิจารณาอย่างรอบคอบ ตัดสินใจแก้ไขปัญหาอย่างถูกต้องเป็นธรรมและทันเวลา มีการกำกับ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบ นำผลที่ได้จากการกำกับ ติดตามและประเมินผลไปปรับปรุงตนเองและพัฒนาให้ดีขึ้น

2. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียน ในโรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

3. ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 998 โรงเรียน ปี ค.ศ. 2017

4. ทรศนะ หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึกของครูที่มีต่อการปฏิบัติงานประจำของผู้บริหารโรงเรียน ในโรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เกี่ยวกับคุณลักษณะ 5 ด้าน คือ ด้านความยึดมั่นทางการเมือง ด้านมีคุณสมบัติศีลธรรมปฏิบัติ ด้านมีความรู้ ด้านมีความสามารถ และด้านมีแบบแผนในการปฏิบัติงาน

5. เพศ หมายถึง เพศของครูผู้ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียน ในโรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แบ่งเป็นเพศชายและเพศหญิง

6. วุฒิการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของครูผู้ปฏิบัติงานสอน ในโรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แบ่งออกเป็น 2 ระดับ ดังนี้

6.1 ไม่เกินปริญญาตรี หมายถึง วุฒิการศึกษาคณะชั้นกลาง วุฒิการศึกษาครูชั้นสูง และวุฒิการศึกษาปริญญาตรี

6.2 สูงกว่าปริญญาตรี หมายถึง วุฒิการศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิต หรือเทียบเท่าปริญญาโท ปริญญาโท และปริญญาเอก

7. ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาที่ทำการสอนในโรงเรียนแห่งนั้น แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

7.1 ประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี หมายถึง ครูผู้ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนแห่งนั้น มีอายุการทำงานน้อยกว่า 10 ปี ลงมา

7.2 ประสบการณ์ในการทำงาน 10 – 20 ปี หมายถึง ครูผู้ปฏิบัติงาน สอนในโรงเรียนแห่งนั้น มีอายุการทำงานเท่ากับ 10 – 20 ปี

7.3 ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี หมายถึง ครูผู้ปฏิบัติงาน สอนในโรงเรียนแห่งนั้น มีอายุการทำงานมากกว่า 20 ปี ขึ้นไป

8. ขนาดโรงเรียน หมายถึง ลักษณะของโรงเรียนโดยจำแนกตามจำนวน นักเรียน ในโรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว มี 3 ขนาด ดังนี้

8.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 30 – 120 คน

8.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 – 300 คน

8.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 ขึ้นไป

9. โรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว หมายถึง หน่วยงานทางการบริหารด้านการศึกษาที่มีฐานะเป็นกอง สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่หลักในการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่ให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐาน การศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น การกำกับ ติดตาม เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดที่จัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานบรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาชาติ ซึ่งมีโรงเรียนประถมสมบูรณ์ ในแขวงสะหวันนะเขต อยู่จำนวน 998 โรงเรียน

10. แนวทางยกระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ในโรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว หมายถึง การที่ผู้วิจัยนำทรรศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะหวันนะ เขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้บริหารโรงเรียน ในด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมมาสร้างเป็นแนวทางยกระดับใน การพัฒนาแล้วจัดทำแบบสัมภาษณ์ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาโดยการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอเป็นแนวทางการ พัฒนาต่อไป